

Forfatter: Bang, Herman

Titel: Værker i Mindeudgave

Citation: Bang, Herman: "Værker i Mindeudgave", i Bang, Herman: *Værker i Mindeudgave*, Gyldendal, 1920-1921, s. 79. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-bang03val-shoot-idm140687573118720.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i Mindeudgave

VI

Et Aar var gaaet.

Nina var ikke længer ung ved Styret, og ved de gamle Pigers Hjælp gik alt i Huset som i "Fruens" Tid; Loven, som styrede, var et bestandig gentaget "saadan gjorde Moder", og for hver Dag, som gik, syntes Nina, hun fuldbyrdede et Stykke af den Dødes sidste Vilje.

Denne Følelse og hendes kraftige Ungdom maatte ogsaa til for at lette hende Livet i det triste Hjem. Høg 80 skrantede, plaget af en Melankoli, Børnene maatte være lykkelige over, fordi den var hans Sygdoms mildeste Form, men som dog laa saa tungt over de unge Liv, der fik deres første Indtryk i Skyggen af uovervindelige Sorger.

Og tungere endnu, som en mørk, truende Sky, laa Frygten over Hjemmet. Denne skrækslagne Frygt for et nyt Udbrud af Faderens Sygdom ligefrem isnede Ninas og Williams Sind og lod dem leve i en evig Uro, der aldrig sov. Et enkelt muntert Ord fra den tavse Høg, og de skræmmedes op som stukne af en Bi; en lidt ordrig Fortrolighed mellem Fader og Børn, og de tilkastede hinanden et sky Blik, som sagde hurtigt og angstfuldt: "Nu kommer det;" et Forslag fra Høg om en Fornøjelse, som skulde bringe lidt Adspredelse ind i det ensformige Liv, han selv med knugende Sorg saá hans Børn førte - og de sagde, naar de var blevet ene: "Vi gør det ikke."

Nina blev stærk i dette Liv. Sorgen, den Opgave, man havde stillet hende, og som var for stor for hendes Kræfter, knugede hende ikke. Men den tidlige Smerte var gaaet gennem hendes Sjæl som en Frostnat, og Frostnattens Rim dvælede der længe.

Med al sit Hjertes Varme omfattede hun "sine egne": William og Sofie - Fremmede skyede hun. Hun havde en bestemt, stærk Følelse af, at man gjorde dem - hendes Søkende og hende selv - Uret ved saaledes at dræbe deres første Ungdom, og denne Følelse gjorde hende kold mod alle, selv dem, som ikke havde nogen Del i at paalægge de unge Skuldre dette Offer for Slægtens Anseelse. Desuden maatte hun sky Fremmede, deres Hus maatte være en Fæstning. Hvis man skulde skjule Faderens Sygdom, maatte det ske ved at holde sig borte fra alle. - Hvem vidste vel, naar Sygdommen kunde bryde løs?

William betoges af den samme angstfulde Skyhed som Søsteren, men den virkede hos Drengen paa anden Vis.

81

Han havde i de sidste. Aar indsuget en overmaade stærk Følelse af sin Slægts Betydning og Ælde, af dens Daad og dens Gerninger, og denne Slægtsstolthed, der i hans lidenskabelige Gemyt fik en ejendommelig sugende Heftighed, var slaaet ud i en altbeherskende Ærgerrighed, en Drengærgerrighed af den særegne Fjortenaarsart, hvis Gerninger er Drømme, hvis altid søgende Æretørst læskes ved Sejre, vi tildeler os selv, og hvis smykkende Laurbærkranse er saa let vundne, fordi vi bekranser os selv. William stødte i sine Fantasier Panden mod Himlen.

Den sygelige Dreng erobrede i Tankerne en ny Verden for sig og sin berømmelige Slægt.

Saa kom Faderens Sygdom. Hvad der overvældede ham, var her ikke Faderens Ulykke, men langt mere den Skam, han vagt følte faldt over dem ved denne Sygdom. Han blev kaldet tilbage fra sine himmelstormende Fantasier og saá med pludselig Klarhed Virkelighedens Ynkelihood.

Hans Drømme havde ikke Livskraft til at modstaa denne Storm, og de blomstrede ikke op mere; som en enkelt Aprilnats Kulde kan afvisne et spirende Blomsterbed, saaledes sank Drengens Fantasier sammen under dette Slag.

Hans Tankeliv stængtes inde bag en tung Melankoli, der ligesom gav hans altfor tidlig slappede Nerver Hvile. Hele hans Eksistens prægedes af en Træthed, der var Frugten af de heftige Sindsbevægelser, som hans nervøse Gemyt ikke havde kunnet bære uden at modtage altfor store Mærker deraf.

Og til denne Blasérthed, skabt af for tidlige Sorger, stødte langsomt en anden, mindst ligesaa farlig og skæbnesvanger.

Stellas Død slog en udfyldelig Breche i Sønnens Liv; uagtet hun aldrig havde egentlig, hvad man kalder opdraget paa Sønnen, men snarere kun set til, mens han udviklede sig, var det dog hendes Smag, og kun hendes, som havde dannet ham, hendes Følelser, som 82 saa at sige igenvoksede i ham. Hun var Midtpunktet for alt, hvad han vidste, følte og tænkte. Nu gik hun bort samtidig med, at Familiens Ulykke berøvede ham de Drømmerier, der havde opfyldt mer end hans halve Liv, og han følte under sin bestandig

tiltagende Melankoli en Tomhed, hvis eneste Indhold var den dybe med Barndommens Halsstarrighed fastholdte Bitterhed, han nærrede mod alt og alle.

Og i Stellas Sted traadte, under det ensomme Liv i Hjemmet, ingen ny Fortrolighed eller nært Kammeratskab. Høgs Hus var ikke til det.

Træt af at fantasere, henvist til sig selv begravede William sig i Læsning. Men det var Drengen umuligt her længere at finde Smag i Bøger, som vilde have passet for hans Alder.

Livet havde ladet ham se Lidelser og Lidenskaber røre sig kraftigere, Sorger nage dybere, end de gjorde i disse Bøger.

Saaledes søgte han i sin Læsning hurtigt bort fra sin Alders Bøger, og han opsøgte de Digtere, som man siger har skrevet med deres Blod: kun deres Værker syntes ham sande, og kun de syntes ham at vide, hvad et Menneske maa lide.

Læsningen kom saaledes til og ophedede yderligere det Drivhus, hvori Forhold og Omstændigheder saa tidlig havde indflyttet denne Plante.

Men de Sorger og Lidelser, hvoraf saamange af de Digtninge, han læste, bugner, var som oftest af en anden Art, tilhørte en anden Sfære. Dette gjorde William sig imidlertid ikke klart, han saá blot, at dette var Lidelser, som han vidste, de oplevedes, og uden at have nydt i Livet noget af det, som havde skabt disse Lidelser, blev han gennem Kendskabet til Lidelserne først -fortrolig, siden træt af Nydelse, som han aldrig havde smagt.

Et goldt Tankeliv var allerede færdigt med en Byrons Lidenskaber og en Heines Ulykker.

Saa naaede han paa sin Vej til Alfred de Musset, og 83 den facile Adjunkt udlaante med et Smil: "la confession d'un enfant du siècle" til den femtenaars Dreng. Og det vilde ogsaa have været for silde at holde igen. William forstod alt, vidste alt. Med grusom Erfarenhed, der netop, fordi den kun tilhører Tankelivet, piller alt op og udtørre alt, forstod han hver Fiber i den Musset'ske Helts Sjæl, og hans Melankoli, der var født af Sorger, parredes nu med nydelsestrættet Mæthed.

Omtrent ved denne Tid blev han konfirmeret. Under Religionsundervisningen bragte han ofte Hans Velærværdighed til Fortvivelse ved besynderlige Paradokser, skeptiske Spørgsmaal og Fraser. Hans Velærværdighed talte paa Højtidsdagen i sin Velsignelse, da han lagde Haanden paa Williams Hoved, om de unge Sinds Gæring, der gjorde Verden til et Kaos, hvor Gud dog i sin Naade tilsidst vilde skabe det samlende Lys.

Sagen var, at Religionen var gledet bort fra William, eller William gledet bort fra Religionen. Dump Melankoli, LigeGYldighed og Træthed havde efterhaanden hentørret Bønnerne paa hans Læbe, og den, som ophører at bede, er langt fra Gud.

William Høg syntes, han havde levet meget længe og længe nok. Hans Ansigtstræk havde faaet dette gamle, tidlig visnede Udtryk, der er ejendommeligt for Krøblinge eller Børn, der skal dø tidligt, han var meget mager og gik altid bøjet, med ludende Hoved.

Dog saá det ud til, han kunde vokse sig køn.

Nina og han var næsten altid sammen, og de stærke Baand, som de fælles Sorger havde bundet, brast ikke. Men paa den anden Side havde disse samme Sorger tidligt udviklet deres Karakter i meget forskellig Retning, og for hver Dag, der gik, maatte Kærligheden slaa Bro over en stadig større Kløft i Forstaaelsen.

William var nervøs og pirrelig, og under hans Tungsind bruste og kogte al et lidenskabeligt Gemyts tilbagetrængte Voldsomhed. Saa kunde denne undertrykte Gemyts-Hede ofte slaa ud paa de besynderligste Tider og 84 ved de ubetydeligste Lejligheder, naar f. Ex. Nina, der var Ordenen selv, havde lukket en opslaaet Bog, flyttet en Stol, hvorpaa Broderen havde siddet, eller saadan et eller andet.

Nina var under hans Vredesudbrud bestandig rolig, og denne Ro æggede William, opirrede ham yderligere.

En Dag havde Søsteren lagt "Rolla" ind i Bogskabet og tillod sig, da Broderen spurgte om den, at bemærke, at denne Bog forresten ikke var for Drengene.

William blev rasende og sagde, at hun forstod sig vist ikke meget paa den Slags Ting - hun skulde helst blive hos sin elskede "Jane Eyre".

Nina svarede ikke straks, men lidt efter løftede hun roligt Hovedet og saá paa Broderen, mens hun sagde:

"Tror Du, Mo'r vilde synes om, at Du læste i den Bog?"

William havde ikke ventet dette Spørgsmaal.

"Du tror det ikke," sagde Nina og saá atter ned.

Men lige med ét fløj Broderen ind imod hende, og i Raseri slog han hende paa Øret, saa det klaskede.

"William!" raabte Nina, næsten angst. "William - hvor kunde Du dog?"

Og lige saa snart han havde hørt Lyden af sit eget Slag og den smertefulde Betoning i Søsterens Raab, faldt hans Hænder slapt ned. Han saá skelende op, og han syntes, han maatte krybe i Jorden af Skam.

Nina havde rejst sig, hun holdt Haanden mod den rødplettede Kind, og koldt som med Knivklang sagde hun:

"Du ligner Fa'r!"

"Nina!" Han skreg det.

Forskrækket, sky saá William atter op, og deres Blik mødtes. "Nina," sagde han igen, sagtere, "Nina!" Hun sank med en Mumlen sammen i Stolen og græd med Hovedet ned i sin Sykurv.

Nogen Tid efter, stærkt ind i det andet Aar efter Stellas Død, blev Høg atter eksalteret; langsomt, men sikkert gennemløb hans Sygdom de samme Stadier som 85 sidst. Det var de samme Idéer under andre Former, de samme Overdrivelser, den samme indholdsløse og ustadige Energi; paa Børnenes Side den gamle Angst, den gamle Venten, den gamle, hvileløse Frygt. Kun var de nu ene om at bære det.

Om Natten gik Høg søvnløs rundt i Huset, han rumsterede i Køkkenet, lyttede ved Dørene, spejdede efter Lyssprækker for at se, om William eller Nina havde Lys og vaagede. Han stjal deres Lys om Aftenen og tog Tændstikkerne fra dem. Han vidste, at de passede paa ham, og han vilde hindre det.

Efterhaanden som Eksaltationen steg, voksede Børnenes Angst - ogsaa Sofie forstod nu, at Faderen var syg - men Berg haabede paa en hurtig Bedring og lod Høg blive i Horsens.

Om Dagen sad Nina hjemme uden at turde gaa ud og uden at kunne blive rolig mellem de fire Vægge. Hun skyede Folk endnu mere end ellers, hun syntes, at alle Mennesker saá nysgerrigt paa hende, og hun hadede baade deres Medlidenhed og deres Spørgsmaal. Saa sad hun i et halvmørkt Værelse til Gaarden og rugede over sin hjælpeløse, fortvivlede Angst, saa lang Dagen var, uden at kunne tage sig noget til og uden at arbejde, hensunken i sin egen Hjælpeløshed. Naar Faderen var hjemme, jog hun hvert femte Minut op af sin Sløvhed for inde i Spisestuen at lytte efter, hvad han tog sig for i sit Studereværelse, om der var Folk hos ham, og hvad han sagde.

Undertiden, naar han saaledes havde Besøg, og han talte meget højt og længe, aabnede hun pludselig Døren og traadte ind under et eller andet ligegyldigt Paaskud, som kunde afbryde Samtalen og faa den Fremmede bort. Men fra Faderens Øjne mødte hende da et Blik saa vredt og hadefuldt, at Datteren gøs derved.

Var William hjemme, sad de to Søskende sammen. Deres Samtale var altid den samme, ligesom deres Tanker : i en Ring gik baade Ord og Tanker rundt om deres Frygt.

86

Høg tog ofte William med sig paa sine Udflugter, Spadsereture, lange Rideture; undertiden kunde de være borte hele Dage. Disse Tider var Hvilepunkter for Nina, hun trængte saa haardt til at hvile ud fra sin Angst; for William var dette Samliv med den Syge en forfærdende Lidelse.

Høg glemte, at han talte med sin Søn, og hadefuldt som han i Sygdommen var mod dem, han ellers elskede, fortalte han løst og fasom sine Brødre, om Excellencen, om sin Moder. Han klædte sin Slægt af for sin Søns Øjne. Eller han tumlede med de vildeste Planer om at rejse for at vise Sønnen de Steder, hvor han havde tilbragt sin Ungdom, om at føre ham til Paris og til Italien. William gav ham Ret i alt. Saalænge de var ene, var det dog langt mindre forfærdeligt, og saalænge lod han Faderen tale. Men hvor han kæmpede, naar de var sammen med Fremmede! Han dækkede over Faderens Besynderligheder, talte livligt, spurgte ham ud, som om han selv var mest interesseret i alt; han forklarede Faderens Anskuelser, han bortforklarede hans Overdrivelser, saá med hundrede Øjne og hørte med hundrede Øren for at aflede Opmærksomheden fra hans uforklarlige Excentriciteter.

Snart agerede Faderen syg og lagde sig til Sengs; da maatte Sønnen timevis holde vaade Klude paa hans Pande, han kunde ikke vige fra ham, men sad med hans Haand i sin, mens Faderen jamrede sig i indbildte Smerter. Nervernes Oprør lod den Ulykkelige lide et Helvedes Kvaler.

Snart vilde Høg bruge Bade, og de tilbragte nogle Dage ved Kysten. Han gik ved to Stokke, halvbaaren af William kom han saaledes ned til Badehuset. I Badekamret vilde han være alene, og Sønnen maatte kun følge ham til Broen. Det var forfærdelige Øjeblikke for Williams ophidsede Fantasi, naar han i stirrende Angst ventede inde paa Stranden, uafbrudt seende mod Badehusets Dør, der blev ved at være lukket Kvarter efter 87 Kvarter, indtil den kolde Sved sprang frem paa den Ventendes Pande.

Saa ilede han i vanvittig Frygt i tre Spring ned fra Skrænten, hvor han sad, ud ad Broen og bankede paa Døren.

"Er Du i Vandet endnu?" raabte han.

"Nu kommer jeg," svarede Høg kort, "Du er vel angst, din Fa'r, som har faaet Svømmepræmier, skal drukne i et Vandfad?"

Om Middagen spiste de ved Table d'note i det lille Badehotel. De sad nederst ved Bordet, Høg lige ved et Hjørne: naar han vilde tale, maatte det ske over Sønnen.

Aldrig i sit Liv havde William været saa videbegærlig som i denne Timestid, hvor den gnavne Vært lod sine med spædt Kalvekød fyldte Overflødhedsskaale tømmes paa Gæsternes ventende Tallerkener. Han bemægtigede sig med en Opbyden af al sin Kraft hele Faderens Opmærksomhed, og han skjulte med sin Livlighed og Spørgelyst hele det øvrige Selskab for Høg; han overvældede ham med Spørgsmaal, han lo, svarede muntert, skæmte. Den kolde Angst gav ham Kræfter.

Men naar de efter disse Maaltider kom op paa deres Værelser og Faderen lagde sig til at sove paa sin Seng, kunde William ofte falde fuldstændig sammen efter den frygtelige Anstrengelse, og, stum og følesløs for alt, tilbringe Timer i en tom Opgivelse, hvor hans Hjerne havde ophørt at arbejde, og hvor han græd af Slaphed uden at vide det.

Efter nogle Dages Forløb vendte de saa atter hjem, og det gamle Liv begyndte igen. Eksaltationen steg stadig, og Nina og William turde ikke mere gaa i Seng om Natten. Dér sad de mange Nætter - det var nu ud paa Efteraaret - halvslumrende i et Par Lænestole i Williams Værelse uden at turde tænde Lys og uden at turde tale for at holde sig vaagne. Høg vilde have set Lys i Sprækken og hørt deres Stemmer, naar han 88 gik forbi Døren. Hele Natten hørte de hans urolige Vandren, naar han hvileløs gik ud og ind og aabnede og lukkede alle Døre i Huset. Han spiste sjældent om Dagen, men om Natten hørte de ham mange Gange rode med Glas i Buffet'en og rasle med Knivene, og om Morgenen kunde de se, at han havde skaaret Ost i Spisekammeret.

Børnene turde ikke tale. En Gang imellem spurgte den ene, blot for at høre en Lyd, som kunde adsprede den tunge Stilhed, deres Rædsel befolkede med Skræmmebilleder: "Sover Du?" Og den anden svarede med et Par hurtige Ord. Det var alt.

Saaledes gik mange Dage og mange Nætter.

Tanken om at rejse blev imidlertid stadig stærkere hos Høg, han vilde vise Sønnen Europa. En smuk Dag spurgte Berg William, om han turde rejse med Faderen.

"Deres Fader ønsker at rejse," sagde han lidt nonchalant, "og jeg tror, at Rejsen vilde være gavnlig, meget gavnlig for ham."

"Rejse - -," mumlede William, og det var ham, som om han pludselig skulde kvæles ... "jeg - -"

"De tør altsaa ikke," spurgte Berg barsk.

William saá op, lige ind i Lægens graa Øjne: "Hvor lang Frist vilde det kunne gi'e?" spurgte han.

Lægen modstod ikke det Blik, han saá ned og sagde tøvende: "De véd godt, Høg, at Lægerne kun kan antage." Han slog med Stokken lidt Støv af sine Benklæder.

"Og hvorlænge antager De," spurgte William igen. ejendommeligt fast.

"Maaske et Par Aar," sagde Lægen, "men naar De er bange ..." Berg vendte sig halvt bort.

"Er der da intet at være bange for, Doktor Berg?" Ordene kom heftigt, som en undertrykt Bebrejdelse, og det unge Menneske saá atter skarpt paa Berg. "Er der intet at være bange for?"

89

"For Dem intet." Der var en kort Stilhed. "Men Skolen?" sagde William tøvende og slog Øjnene ned.

"Aa ja, søg Paaskud!"

William aandede dybt; han aabnede og lukkede Hænderne nogle Gange, som for ved en mekanisk Bevægelse at betvinge sit Sinds Oprørthed, og lidt hæst sagde han saa:

"Jeg skal gerne rejse."

Lægen saá et Øjeblik paa ham, som han stod dér med store Sveddraaber paa Panden og Munden smertelig sammentrukken under de hviskede Ord, og i et pludseligt Udbrud af Medlidenhed slog han ham paa Skulderen.

"Det var bravt," sagde han. ;Og De skal ikke være bange."

Tre Dage efter rejste de. Selve hans uovervindelige Angst gjorde William rolig og fattet i disse Dage, men da han kørte bort fra Perronen og lænet ud af Kupéen saá Nina viftende med det hvide Lommetørklæde, var det ham, som om Jorden gled bort under ham, og han satte sig i Svimmelhed tilbage i Sædet.

Den første Uge syntes det, som om Berg skulde faa Ret.

De rejste i smaa Dagsrejser, laa over hver Nat, og tog først videre højt op paa Dagen. William bestak Konduktøren, saa de blev alene i Kupéen, hvor Høg saa laa paa den ene Side, ligesaa lang han var, paa et Leje, redt af Plaider, Tæpper og Puder. Undertiden var han saa svag, eller indbildte sig at være det, at man maatte løfte ham baade ud og ind af Kupéen. William fortalte, de rejste til et Bad, og bødede paa alt med Drikkepenge, som han næsten maatte kaste ud i Grams. For at faa de mange Penge af Faderen, der lige saa ofte var latterlig paaholdende som latterlig ødsel, maatte han lave de utroligste Historier.

Til andre Tider var Høg livlig som et tyve Aars Menneske, og saa var det vanskeligt at holde ham i Kupéen ; han undrede sig over, at de bestandig var alene, og 90 med de Sindssyges Mistænksomhed sagde han: "Men Du vil vel ingen ha'e maa være sammen med din Fa'er?" William slog det hen, søgte Grunde: "Der var jo saa faa, som kørte paa første Klasse."

Under Opholdet i Neumünster blev Faderen borte. William havde været inde for at købe nogen Lektüre i Jernbanebiblioteket, og da han kom tilbage paa Perronen, var Kupéen tom.

"Einsteigen," raabte Konduktøren højere oppe i Toget. "Einsteigen!" Han slog Døren haardt i ...

William sprang ned af Trinnet og saá sig fortvivlet om, ingen at se - han løb ned forbi de nærmeste Vogne og raabte højt, ingen, der var ingen, som svarede.

"Einsteigen/" raabte Konduktøren lige ved ham.

William sprang op paa Trinnet, og hurtigt, i afbrudte Sætninger, fortalte han, at Faderen var borte, at han ikke kunde rejse, at .han maatte blive her.

Konduktøren lo og halvt tvang ham ind i Kupéen - William greb sig i at have talt Dansk i sin Fortvivlelse.

Mens de kørte, sad han overvældet, forvirret, uden at turde tænke. Han burde være blevet, han burde aldrig være taget med - - Men Faderen kunde jo have taget fejl af Kupéerne, han sad naturligvis i en anden Vogn, han kunde jo dog ikke være blevet tilbage ...

Han gik i sin Bevægelse frem og tilbage i Kupéen uden at kunne sidde roligt, bestandig paany bearbejdende dette dobbelte Sæt af Tanker, som hans Fantasi understøttede saa forfærdeligt med ligegyldige Grunde.

Og hver Gang de standsede paa en af de smaa Stationer, havde han Lyst til at springe ud, og den nye Tankerække tvang ham dog til at blive.

Hvad skulde han vel ogsaa kunne gøre med sine tyve Mark? Hvor skulde han vel tage hen?

I Hamborg aabnede han selv Vogndøren og steg ud. Hans Angst var gaet over til en opgivende, sløv og følelsøs Inerti, og han var overbevist om, at Faderen ikke var med i Toget. Og alligevel spejdede han med 91 Fortvivlelsens Iver efter hver Dør, der aabnedes i Vognrækken. Han løb lidt ned til den næste første Klasses Vogn - til den næste. En Herre stod paa Trinnet halvt bøjet ind i Vognen ... nu traadte han helt ud ... vendte sig ... det var ham.

William standsede med et Ryk og slog sig med Haanden for Munden for ikke at skrike; alt Blodet fo'r ham i Stød til Hjertet.

Høg hjalp med udsøgt Høflighed en blond, meget høj Dame ud af Kupéen, bød hende Armen og kom henimod Sønnen. Da han saá ham, smilede han: "Er Du dér," sagde han fuldstændig ligegyldigt. "Skaf os en Vogn, min Dreng."

Damen tog Lorgnetten op og så et Øjeblik nonchalant paa William, vendte sig saa og sagde nogle Ord paa Fransk, medens de gik ind i Ventesalen.

William blev staaende, han kunde næppe kende Faderen igen: set saaledes bagfra med den slanke Figur rettet, Hovedet baaret saa smukt, lidt bøjet ned mod Damen ved hans Arm - mod sin Vilje blev Sønnen slaaet af den rene Race i den hele Fremtoning, noget vist ubeskrivelig fornemt, det var umuligt at definere.

Han skaffede Vognen, og de kørte alle tre - Høg, Grevinde Hatzfeldt og han - til "Hotel de l'Europe". Grevindens Kammerjomfru sad paa Bukken.

Ingen talte til William. Han sad halvt gemt under hendes Naades Kasser og Hataesker, og naar Faderen pegede paa et eller andet, henvendte han sig kun til Damen eller tilføjede hurtigt et: "Ser Du, min Dreng", hvis henkastede Betoning gjorde Sønnen mindst fem Aar yngre. William var til Mode, som gik han endnu med Bluse. Grevinden talte Fransk og holdt ham paa denne Maade udenfor Samtalen, forresten syntes hun helt at have glemt hans Tilstedeværelse og ikke at ville ane hans Eksistens.

Da de var blevet alene i Hotellet, spurgte William, hvem den Dame var.

92

"Jeg var en Ven af hendes Mand," sagde Høg. Videre ikke.

Han gjorde omhyggeligt Toilette, tog tre-fire Skjorter af og paa, inden han kunde finde en, der var god nok, valgte mellem sine Frakker en blaa med Fløjskrave og lange, moderne Skøder.

"Vi spiser Frokost i den zoologiske Have," sagde han.

"Med Grevinden?"

„Ja."

Det blev en drøj Dag for William. Faderen aandede kun for Grevinden, han gjorde Kur, overvældede hende med Opmærksomhed, han kyssede hende paa Haanden, havde hende under Armen, sad bestandig lige overfor hende uden at tage Øjnene fra hende. William kunde næsten ikke holde ud at se derpaa, det pinte ham; han rødmede, naar Faderen kesserende lagde sin Haand paa Grevindens Arm, han slog Øjnene ned, naar de smilte til hinanden med et tavst og leende Smil; han led, naar Faderen bøjede sig ned og deres Øjne mødtes.

Han vidste ikke selv, hvad det var, men han syntes, at Faderens besynderlige Blik maatte fornærme enhver Kvinde, at hans Berøringer maatte oprøre hende. Og i sit stille Sind hadede han denne blonde, rolige Dame med sin graa Rejsedragt, sine svenske Handsker og sit evige Smil.

Til ham talte man slet ikke, og efterhaanden steg hans pinlige Følelse til det utaalelige. Han kunde ikke længere holde det ud, han syntes, Faderen var kælen som en kurrende Due, og han var opbragt paa Grevinden, der modtog alt med den samme fuldkomne Ro, det samme uforstyrrelige Smil.

Han vilde ikke se paa dem, og dog kunde han ikke lade være, hans Følelse saaredes, og hans Nysgerrighed drev ham til at se.

Saa tænkte han, han vilde sige hende alt, fortælle hende, at Faderen var syg - det vilde være en Straf, 93 og det kribledede ham i Fingerspidserne efter at sige det ; men alligevel, nej, det var umuligt.

Om Aftenen var de i Thaliatheatret. De sad i en Avantscene-Loge. Høg og Grevinden langt tilbage i Mørket, William helt fremme. Man spillede et Stykke af Moser med en af Tysklands berømteste Skuespillerinder som Gæst. Ingen i Logen fulgte Spillet.

William hørte ustandseligt Grevinden og Faderen hviske bag sig, og han irriteredes af Lyden af den store Vifte, som hun uafbrudt bevægede frem og tilbage. Faderen sad hele Tiden helt bøjet henimod hende, med sit Ansigt ind imod hendes.

I en Mellemakt gik Faderen ud. Og uden at kunne beherske sig længere, vendte William sig om mod Grevinden, og sagde hurtigt:

"Fa'r er sindssyg." Han mødte Grevindens Blik, hun rørte sig ikke, bevægede Viften sagte og svarede:

"Det véd jeg."

Ordene døde paa hans Læber, han kunde have slaaet hende i Ansigtet.

Den næste Morgen rejste Grevinden, uden at Høg bekymrede sig derom.

De tog fra Hamborg to Dage efter, standsede i Münster, i Düsseldorf og naaede endelig Cöln.

Høg talte mere end i Rejsens allerførste Tid, og han begyndte at undgaa William, mens han stadig stiftede flere og flere nye Bekendtskaber overalt, hvor de kom. Om Dagen gik det an, Sønnen fulgte jo med paa Turene og var ialtfald i Nærheden, men efter det sene Table d'hôte, naar de var gaaet op paa deres Værelser - de boede i Beletagen og havde tre Stuer, Nr. 53 - søgte Høg paa alle mulige Maader at narre William ud saa længe, indtil han selv kunde slippe bort til Theatret eller til Cirkus.

Undertiden lukkede han ham endogsaa inde, mens han selv strejfede om, Himlen vidste, hvor.

Det var for William de kvalfuldste Timer: Ene, overvældet af sin knugende Ensomhed sad han Time 94 efter Time i den store Salon og ventede. Han forsøgte at skrive Breve, men han formaaede ikke at holde Tankerne sammen, han satte sig ud paa Altanen mod den store Gaard: Springvandets Plasken, Gæsternes Latter og Samtaler henne under Glastaget irriterede ham; han havde ingen Ro, han gik ind i sit Sovekammer, vaskede sine Hænder for tiende Gang, spejlede sig, gik atter ud i Salonen, frem og tilbage.

Han kunde have skreget om Hjælp - saa ensom, saa forladt syntes han sig i denne aflaaede Lejlighed. Og ringe kunde han ikke. Hvorledes skulde han vel forklare, at han var blevet laaset inde? Hvorfor var Faderen gaaet? - - Nej, han maatte vente. - - Saa kom Høg hjem langt ud paa Natten.

William var meget sky, talte sjældent og undgik at stifte Bekendtskaber. Han blev mager og havde ingen Appetit. En Dag ved Table d'hôte hørte han Faderen sige sagte til sin Nabo:

"En Overanstrengelse - nedarvet Melankoli - arvet fra Moderen."

Den Fremmede saá paa ham, og det gav et Sæt i William. Det var altsaa derfor, de bestandig saá saa medlidende paa ham, undgik ham, talte underlig kælede, naar de endelig talte - derfor behandlede Kelnerne ham saa sky, ligesom ængsteligt: de troede, han var den gale.

Det var, som Blodet stivnede i hans Aarer, som om Bord, Opsats, Tallerkener pludselig begyndte at danse for hans Øjne ... mens Væggene snurrede rundt som en Karussel. Han kunde ikke maale den Afgrund, som aabnede sig for hans Fødder.

Da de kom op, satte han sig hen foran Kaminen, han hørte ikke, saá ikke - dette Slag havde bedøvet ham. Uden Øje og Øre maalte hans Tanker det Svælg, foran hvilket han stod: det var altsaa ham, der var gal, han, den melankolske, sky, menneskefjendske, og Faderen var rask, han talte jo, var aandfuld, forynget, omgivet af en Duft af Elegance og Fornemhed ... Hvad 95 var vel naturligere, end at man troede det? Man maatt e jo tro det ...

Men han maatte gaa til en Læge, dette kunde ikke vare ved ... umuligt ...

Han rejste sig uden at vide, hvorlænge han havde siddet der, og saá, Ilden var gaaet ud; han kaldte, Faderen var ikke i sit Sovekammer. Saa begyndte han atter paa den gamle Tankerække, han optrævede Tanke for Tanke, begyndte forfra, tog paany de samme Grunde frem, vejede dem og kom paany til det samme Resultat. Stadig den samme Tankekreds.

Pludselig kom han til at ryste af Kulde. Altandøren stod aaben, og Oktoberaftenen var meget kold. Han gik hen for at lukke Døren og saá, at Lysene var slukket i Restaurationen, i Gaarden brændte kun et Par enkelte Gasblus, viftende for Vinden i deres ovale Kupler. Et Par Tjenere gik og satte Stolene sammen henne under Glastaget.

Det maatte altsaa være sent. Taffeluhret viste ogsaa to.

I det samme havde han glemt den nye Angst, og han huskede kun, at Faderen endnu ikke var kommen hjem, saalænge plejede han dog sjældent at blive ude.

Den nye Frygt forjog den gamle. Siddende sammenkrøben i Sofaen faldt han i Søvn, overvældet af Træthed, men hans Tanker, der blev til Drømme, joges bestandig rundt i samme sørgelige Kreds.

Han vaagnede ved en høj Latter og saá Faderen staa midt i Stuen med en tyrkisk Hue paa Hovedet og et stort Skæg. Han sprang op som en Fjeder og holdt sig for Øjnene, som for at væрге sig mod Synet. "Hvem er det," sagde han. Faderen lo.

"Det var hele min Maskeradedragt," sagde han, bestandig leende, "og jeg kan gøre Dig forskrækket alligevel! Nar! - Nar!"

William spurgte, saá paa ham. Øjnene var uhyggelig glansfulde, Læberne fortrak sig til et evigt Smil; han talte uafbrudt, Ordene føg sammen i en ustandselig Strøm, afbrudt af Latter, Udraab og Nynnen.

Det hvide Slips var gaaet op, Skjortebrystet krøllet, den ene Knap stod aaben.

"Det er af Dansen," sagde han leende, "de Damer svinger En, saa man bliver ør." Han søgte at knappe Skjorten, men hans Hænder rystede, og han havde intet Herredømme over dem.

"Det maa være Champagnen," sagde han og sagde paa fransk et b for p'et.

William stod som fastnaglet, hans løftede Arme faldt slapt ned, mens hans Tænder klaprede imod hinanden, og han mærkede, hvordan Tankerne gled fra ham i Skrækken.

Han stirrede nogle Øjeblikke som fasttryllet paa den Vanvittiges Ansigt. Saa gav han sig uden at vide det pludselig til at le højt: al hans Rædsel fik Luft i den skærende Latterkrampe.

Høg saá lidt paa ham og lo med; staaende ligeoverfor hinanden lo de begge, Fader og Søn, som Vanvittige.

Men lige med ét gik Faderen frem imod ham, og med løftet Arm hviskede han truende:

"Du ler af mig, Du ler af din Fa'er."

Han hvædede Ordene frem, Ilden gnistrede i hans Øjne. Og mens Latteren voldsomt døde paa hans Læber, syntes William, han maatte forstenes under dette vanvittige Vredesblik.

"Nej, nej, jeg ler jo ikke," sagde han mumlende, thi han kunde næppe faa Læberne saa vidt aabnede, at han kunde faa Ordene frem, "jeg ler jo ikke."

"Jo - Du ler."

"Nej, nej, ser Du dog ikke," sagde William i rystende Angst, "jeg er alvorlig, jeg ler ikke."

Høg bøjede sig ned og greb ham i Armen med et Jerntag :

"Jo," hviskede han hæst, "nægt det ikke, I ler, ler alle - for jeg er gal, gal - gal er jeg blevet." Og med et pludseligt Skub stødte han Sønnen saa voldsomt tilbage, at han tumlede om mod Væggen.

Smerten ved Slaget vakte William, den fysiske Smer-

97

te gav ham hans Sindsro tilbage. Han maatte først og fremmest ud, han maatte tilkalde Hjælp. Han maatte Afstanden til Døren.

Den Syge fulgte Retningen af hans Blik: "Nej," sagde han og lo igen, "der er laaset af - jeg har laaset af." Han saá lidt paa ham med et skadefro Glimt i Øjnene: "Du véd nok, det er Dig, der er syg, man maa være forsigtig, meget forsigtig!" William greb for sig og støttede sig til en Lænestol. "Ja," sagde han besværligt, mens han betvang sig. "Men hvad skulde jeg ogsaa ude nu om Natten? Nu er det jo paa Tiden at gaa i Seng."

Han saá uafbrudt paa den Syge, mens han tændte de to Lys paa Kaminen og rakte ham det ene:

"God Nat," sagde han.

Faderen tog Lyset uden at tænke derover: "Ja, nu skal vi skrive," sagde han, aandsfraværende og tonløst, mens han saá ind i Lyset, "det haster - man véd aldrig, hvor længe man har sin Forstand." Han gik med Lyset hen til Skrivebordet og aabnede Mappen: "Du maa skrive/4 sagde han, "min Haand ryster jo lidt, saa dikterer

jeg."

William gik frem over Gulvet som for at tage en Stol, forbi Kaminen, hurtigt hen til Døren. I det samme vendte Høg sig og nikkede lunt: "Jo, min Dreng, den er lukket - og Klokkestrengen har jeg ogsaa taget ned."

Et Udraab som et kvalt Skrig .døde i Sønnens Strube, saa tvang han sig og sagde med et Smil :

"Du passer godt paa mig, Fa'r."

Han satte sig ved Skrivebordet og aabnede Manuskriptet. Han tænkte ikke mere, Blodet suste i hans Øren og Bogstaverne dansede i Taage for hans Øjne.

"Monumentets Afsløring⁴' stod der med store, snirklede Bogstaver, han gyste og vendte Bladet.

Faderen gik op og ned ad Gulvet bag ham. "Hvor er vi," spurgte han.

William begyndte at læse. Han hørte næppe, hvad han selv sagde, og han læste hæst, ud i ét.

"Thi, hvis vi spærrede dem alle inde i Bure, disse 98 Dyr, skabte for at ødelægge, hvis Væsen er Drifter, og hvis Drifter er Fordærvelse og Elendighed, handlede vi ret" - -

"Rigtig - rigtig - det var der, vi slap."

Høg lo, talte sagte med sig selv, gned sine Hænder. Saa standsede han ved Sønnens Stol og sagde pludselig: "Ja, for det fordærver Dig vel ikke?"

"Jeg skriver jo altid," sagde William.

"Vist saa, vist saa. Naa skriv saa." Sønnen bøjede sig ned over Manuskriptet, hans Hoved var tungt som Bly.

"Thi Kvinden er ikke bedre værd," dikterede Høg. "Manden er Herre og kan ødelægge uden Ansvar" - -

"Hører Du," sagde han og traadte Sønnen ganske nær, "uden Ansvar. Det var ikke godt andet," mumlede han med stille Latter, mens han gik bort igen ... "Vi vilde faa for meget at bære paa."

Latteren skar igennem Sønnen.

"Uden Ansvar," gentog han.

"Den, som ikke gør sig til Herre, bliver Slave," dikterede den Syge, "den, som ikke ødelægger, bliver ødelagt. Thi ingen har betvunget Dyret i Kvinden."

Henne paa Taffeluhret slog Klokken fire.

Den Syge lo stadig for sig selv, talte mumlende og gik nogle Gange frem og tilbage over Gulvet; standsede atter ved Skrivebordet bag Sønnen: "Har man ikke Ret til at hævne sig?" sagde han hæst: "Naa, gentag det."

William vendte Bladet og læste: "Den, som ikke gør sig til Herre, bliver Slave, den, som ikke ødelægger, bliver ødelagt."

Den Syge gned sine Hænder: "Et Evangelium," sagde han. "Et smukt Evangelium."

Sønnen lod Pennen synke: "Jeg er saa træt," sagde han.

"Ser Du," sagde den Syge uden at høre, "det er godt at vide saadan noget og godt at huske det. Saa er man rolig i alle Tilfælde." Han løftede Armen, lod den atter falde og drog et dybt Suk. "Din Mo'r var bedre," sagde 99 han pludselig i en ny Tankegang, "hun elskede en anden, véd du nok - sin Fætter" ...

William vendte sig, han saá i navnløs Rædsel paa Faderen.

"Fa'r," raabte han, "Fa'r!" og han strakte Hænderne afværgende frem, "Fa'r, sig mig det ikke!" Ordene lød som afhugne Skrig.

"Men hun kom og sagde mig det," sagde den Syge, helt henne ved Kaminen, "bad om, at vi maatte rejse, for at Kampen med hendes Lidenskab kunde blive lettere." Sønnen drog et dybt Suk.

Der gik et Smil over hans Ansigt, og mens Graaden, der steg op i hans Hals, tilslørede hans Stemme, hviskede han: "Aa, Tak, Tak!" Han vaklede, holdt om Stoleryggen, Faderen tog ham i Armen.

"Hun er blevet en Helgen," hviskede han hemmelighedsfuldt og sagte og holdt sin Mund helt hen til hans Øre, "jeg har tit talt med hende, tit, hun græd og jamrede for os, hun sagde, hendes Bønner kunde ikke hjælpe os."

William rystede under Faderens Tag. "Ja," - sagde han - "hun er en Helgen." Der var et Par Øjeblikkes Tavshed.

"Vi vil bede til hende." Og med et voldsomt Ryk tvang han Sønnen ned paa Gulvtæppet ved sin Side. "Bed," raabte han med hæst hvinende Stemme, "bed," og med Hovedet ned i Gulvet, helt udstrakt, mumlede han halvhøjt nogle forfærdelige Bønner, en grufuld Blanding af fanatisk Tilbedelse og skrækkelige Forbandelser.

William laa paa Knæ: uden at turde rejse sig laa han med sænket Hoved og mumlede sagte.

"Bed," raabte den Syge igen, "bed højt!" Han hævede Hovedet fra Gulvet, saa William saá det fortrukne

Ansigt og de glasagtige Øjne, "det var, som laa der en Hinde over dem. "Læg Dig ned," raabte Faderen skrigende. "Læg Dig ned! hovmodige." Og endnu højere raabte han: "Det er jo mig, Du tilbeder, mig, den hellige 100 Markus." Med et Spring fo'r han -op, og rettet i sin fulde Højde med udstrakte Arme stod han foran Sønnen, der sagte hulkende skjulte sit Ansigt i Tæppet.

"Mig er det, mig," blev den Syge raabende ved, "mig, den hellige Markus. Bed, bed - eller Du kommer aldrig i de Saliges Samfund."

William laa ganske stille, hans Lemmer var blytunge, han syntes næppe, han vilde have Kraft til at rejse sig. Faderens Ord lød i hans Øren som et fjernt Uvejr og han hørte den Vanvittiges Veltalighed.

"Hører Du," raabte den Syge, "dette er mit Evangelium: den, som ikke ødelægger, bliver ødelagt, saaledes taler den hellige Markus med Myndighed."

Han blev ved, ustandselig ved. William hørte ikke mere, skelnede intet, udstrakt paa Gulvet bed han i Gulvtæppet i næsten vanvittig Fortvivelse.

"Thi deres Umættelighed lægger Verden øde, og Livet er en stinkende Kirkegaard, hvor Prostitutionen tramper paa Gravene. Men ve dem, ve dem - den hellige Markus forkynder dem Svovldød og Undergang."

Da gik Faderens Raab pludselig over til Rallen, en lang, krampagtig Rallen, der kæmpede med en vanvittig Latter. William var næsten stiv af Skræk, og han kunde næppe løfte Hovedet.

Høg stod lænet til Væggen, fægtende med Armene i Luften stirrede han frem for sig med stive Øjne. Med et Skrig, et Hvin, som Rædselen gjorde dyrisk, sprang Sønnen op. Den Syge fægtede endnu nogle Sekunder med Armene i Luften, saa vaklede han, og støttende for sig med de fremstrakte Arme, hvis Hænder var krampagtig knyttede, styrtede han næsegrus om paa Gulvet i et tungt Fald.

William rev voldsomt i Døren, syntes saa, at Faderen laa saa besynderlig rolig, og stødte heftigt til en Lænestol for at komme forbi, hen til ham.

"Fa'r," raabte han, "Fa'r," raabte han igen. Han rørte ved hans Hoved, følte paa hans Haar, - han tog 101 hans Haand, løftede hans Arm op og slap den med et Skrig.

Høg var død.

Høgs Død rygtedes hurtigt i Hotellet, og efter som den rygtedes, var det som en listende Tavshed sneg sig fra den Dødes Værelser gennem de lange Korridorer, Trappe op og Trappe ned, over Gaarde og ned ad Gange og lagde sig knugende over hele Huset. Og i Tavshedens Følge gled som en Skygge over den lyse Glas-Gaard, over Restauranternes Sale og over de stumme Gæsters Smil, der døde i Dødens Nærhed.

Det var, som om det store Maskineri arbejdede tungt i den kolde Tavshed: Portier'ens Klokke klang som en Ligklokke, Kelnerne styrtede sky og uden Smil om de ellers saa høfligt smilende Munde hen over Gaarden under Glastaget. Overalt i Huset blev Tale til Hvisken, Latteren frøs og døde bort.

Denne ene Død lurede i dette Livets Brændpunkt i hver Krog, og det nyttede ikke, man gik udenom Nr. 53, thi hvor man gik, mødte man Døden. Knokkelmanden var blevet til en Polyp, der omfattede hele Huset med sine uhyggelige Arme.

Nogle støjende Amerikanerinder rejste straks med første Tog.

Forresten gjorde Værten kort Proces. Han præsenterede sig i Nr. 53 Kl. halvti med hvidt Slips og sorte Handsker for at bevidne William sin Deltagelse og med sin behandskede Haand høfligt at smide ham ned ad Trapperne.

Han satte sig ligeoverfor William Høg, foran Kaminen, og sad og glattede paa sin Hat, mens han lod sine Trøsteord falde med en vis grødet Inderlighed, som skulde udtrykke dybtfølt Deltagelse.

Hr. Fridrich var meget deltagende. Han vilde gøre alt, alt for at lette den unge Herre den tunge, altfor tunge Byrde ... det vilde i ethvert Tilfælde være hans Pligt, og her var det en Pligt, han opfyldte med Glæde.

Hr. von Høg havde været af de Gæster, som det var 102 en Glæde at se hos sig, en kun altfor sjælden Glæde, han havde endnu igaar forbavset Hr. Fridrich ved sin Vinsmag.

"Men han var tilfreds, det er mig en Trøst," tilføjer Hr. Fridrich, "han var tilfreds, mine Kældere tilfredsstillede ham. Jeg ser ham endnu, hvor han smagte paa et Mærke af Liebfraumilch, han nød det, han forstod den Vin - aa, en fortræffelig Mand, Deres Hr. Fader." Og Hr. Fridrichs taarefyldte Øjne søgte Loftet i rørt Anerkendelse paa samme Tid af Kældernes Uovertræffelighed og den afdøde Gæsts ufejlbare Smag.

Der blev en Pause. William var for sløv til at sige noget. Han sad med sit tunge Baghoved lænet til Kaminstolens Ryg, svagt smilende, og betragtede Hr. Friedrichs Skjortebryst, der svulmede under hans smaskende Suk ligesom et Panser.

Hr. Fridrich tog langt om længe Øjnene bort fra Loftet, lod dem uden at se paa William glide ned over den sorte Silkehat og hvile paa Gulvtæppet. Han lettede sig i Stolen under en dyb Rømmen og sagde saa igen:

"Ja - han var tilfreds."

William sad stadig tavs. Men da Hr. Fridrich saá op, nikkede han for at bekræfte denne Tilfredshed.

Hotelejerens Skjortebryst bevægede sig heftigt under den nye Pause, og hurtigt for straks at bryde alle Broer af sagde han med et nyt Blik paa William:

"Men et Hotel er intet Hospital." Han havde maaske ventet et Svar, men da han intet fik, tilføjede han med stærk Betoning: "De tre amerikanske Damer er allerede rejst."

William sad bestandig uden at sige noget, og trods sin Sløvhed fandt han Hr. Friedrichs Meddelelse meget overflødig. Hotelejeren holdt inde og bed sig i Læben. I sit stille Sind kaldte han det unge Menneske for en generende Idiot.

Han hængte den høje Hat imellem sine Knæ, og mens han ivrigt studerede Navnet i dens Puld, sagde han, 103 idet han ligesom med et Smask satte Punktum for Samtalen :

"Og Folk rejser jo i Reglen heller ikke for at dø."

Han saá op, og da han bemærkede, at William var blevet meget bleg, sagde han med et forsonende Smil:

"Tværtimod - de fleste rejser for at undgaa det."

"Lægen har paataget sig at besørge Kisten," sagde William og rejste sig. "Jeg vil kunne afrejse iaften."

Hr. Friedrichs Pande opklaredes, og mens han stødte Stolen tilbage og gik henimod Døren, druknede han sin Tilfredshed i en Storm af deltagende Ord og Forsikringer.

"Altsaa iaften," sagde William kort. "Jeg beder Dem underrette Deres Gæster om, at Liget bliver ført bort endnu iaften."

Hr. Fridrich bed sig paany i Læben, bad om at maatte lægge en Krans paa-"Hr. Faderens" Kiste og forsvandt.

Paa hele Rejsen var William hensunken i en dump Sløvhed, der ikke tænkte, og han vaagnede først af Døsen, da han to Dage efter, tidlig om Morgen, rullede ind paa Perronen i Horsens.

Lige under Lygten stod Nina og Sofie med hinanden i Haanden, helt sortklædte, spejdende gennem Togets Vinduer. Der var noget eget forfrossent, hjælpeløst over

dem, som de stod dér helt alene og krøb sammen i de sorte Sjaler. William blev slaaet af det.

De var saa blege i Lygteskinnet, og de stod saa tæt

sammen, som om den ene vilde hjælpe den anden i den fælles Hjælpeløshed.

William vidste ikke selv, hvorfor han uvilkaarlig rettede sine Skuldre i det Øjeblik. Saa steg han ud. Nina slyngede sine Arme om hans Hals, og Sofie klamrede

sig til hans Haand.

"Det har været en svær Tid," sagde Nina og kysede ham.

Det var bevægede Dage, som kom, Begravelsen, Ordningen af en Mængde Forhold, som Høgs Død havde truffet i en sørgelig Forvirring, Bestemmelsen af Auk- 104 tioner - en Skare Ting, alt det som følger med de store Afslutninger af Livsperioder og Omvæltninger i Livsforhold. Som naturligt var, blev det hovedsagelig til William man vendte sig, han var jo Sønnen, og "om end ung" dog fornuftig og ældre end sine Aar.

Dagen efter Begravelsen sad William i Faderens Stue - Nina og Sofie var ude - og ordnede nogle efterladte Breve. Alle Skrivebordsskufferne stod aabne, og han rodede op i baade Korrespondancer og Dagbøger.

Det meste kastede han paa Ilden, kun Moderens og Excellencens Breve blev skaanede. Han sad og saá ind i Kakkellovnen, hvor det hvide Papir krummede sig sammen, forkullede og blev til Aske - der var en egen vag følesløs Sørgmodighed over ham under det Arbejde. Undertiden faldt han i Tanker med en Brevbunke i Haanden, tog sig atter sammen og kastede den ind i Ilden.

Og mens han saaledes sad og efterhaanden begravede saamange Stumper og Stykker af et tilendebragt Liv, var det pludselig, som om dette Liv fjernede sig saa besynderlig langt fra ham, blev borte i en Taage, gled ud i en ubestemt Skumring, hvor han intet mer holdt fast og intet mere skelnede ... Og han brød sig heller ikke om at holde fast paa det, som saaledes gled fra ham.

Saaledes sad han, da Tjeneren sagde, at Sagfører Lund var der og gerne vilde tale med den unge Herre.

Sagfører Lund var en Ven af Doktor Berg og havde overtaget Ordningen af Boet efter Onklernes Ønske.

William rejste sig og bad Hr. Lund tage Plads: "Jeg var ved at ordne nogle Breve," sagde han og gav sig til at lukke Skrivebordsskufferne.

"Jeg forstaar det," sagde Lund og satte den graa Hat fra sig paa Bordet, "ja der er skam meget at ordne."

William tav, blev ved at lukke og laase Skufferne og satte sig saa i Skrivebordsstolen ligeoverfor Prokuratoren.

"Meget at ordne/" gentog denne, medens han trak 105 sine Handsker af og derpaa som en Overgang gav sig til at rømme sig tre Gange.

"Ja," svarede William.

"Deres Onkler har jo bedt mig tage mig af Boets Ordning," sagde Lund og lænede sig tilbage med Hænderne foldede over Silkevesten, der skinnede over en voksende Embonpoint. "Det er et byrdefuldt Hverv."

"Men De vil jo være saa god."

Prokuratoren saá over Brillerne opmærksomt hen paa William med sine graa Øjne: "Og De véd vel slet ikke, hvordan Deres Faders Affærer stod?" spurgte han.

"Slet ikke," svarede William, han sad og bed i en Elfenbenspapirkniv, "Fader talte aldrig om saadan noget."

"Jeg kan tænke det." Prokuratoren strøg med sin fyldige Haand det kortstudsede røde Kinds-kæg, "jeg kan tænke det."

Der var et Par Øjeblikkes Stilhed, saa sagde Prokuratoren langsomt, meget bredt:

,Ja, der er ikke meget." Han saá atter over, William bed stadig i Kniven: "Naa," sagde han blot.

Lund satte sig fastere i Sædet. "De sidste Aar har jo slugt meget," sagde han, "stor Formue har der aldrig været." ...

"Ja, der er naturligvis brugt meget," sagde William tankefuldt.

"For meget," slap det hurtigt ud af Lund. Og med en rask Beslutning sagde han nu, da Isen var brudt: "Rent ud sagt, der er ingenting."⁴

Papirkniven faldt paa Gulvet, og William bøjede sig for at tage den op. "Deres Søstre har jo Hævningen - De er desværre ikke ... saa .godt stillet/'

William saá igen op. Han bøjede Hovedet. "Nej," sagde han sagte. Han blev saa underlig kold om Hjertet.

"Men man kan da heldigvis blive til noget, selv om man er fattig."

Fattig - det var William, som om han fik et tungt Slag i Nakken: "Ja - heldigvis."⁴ Han talte tonløst, me-
106 kanisk frembragtes Lyden. "Godt, at de har Hævningen," tilføjede han.

"Og for Dem betaler saa Deres Onkler." ...

"Jeg kan tænke det," sagde William. Han kunde ligesaa godt have sagt Abracadabra. Saa gik'han hen og lukkede Kakkellovnsdøren op for at varme sine Hænder, der var kolde som Is.

Lund sukede lettet og trak lidt op i sine Bukser over Knæene. Han var glad ved, at han tog det saa

roligt.

"Deres Søstre har vi tænkt at anbringe i en Præstegaard," sagde han.

"Mine Søstre vil jo intet komme til at mangle?" han

stod stadig ved Ilden, og der var saadan noget underlig fremmed i hans Stemme.

"Gud bevar'es, og Hævningen stiger jo stadig."

William lukkede Kakkellovnsdøren.

"Vi mente saa," fortsatte Lund, "at De vilde kunne faa det rart i Sorø, der er saa billigt, og De vilde snart kunne faa Friplads." ...

"Ja, det er jo rart," han talte som et Menneske, der snakker i Søvn. Men pludselig hævede han Hovedet og

sagde: "I Sorø, ja - det er mit højeste Ønske." Han tænkte lige straks paa Kirken. Lidt efter gik Lund.

Nej, William vidste ikke, hvad Fattigdom var, men han lærte det snart. Langsomt, men sikkert forstod han, hvad det vilde sige at være fattig, og denne Vished lagde

sig som en kold, klam Taage om hans Tanke. Deres Malerier skulde sælges, Jensen rejste til den første, Maden hjemme blev tarveligere, man lod ham faa det nødvendige Udstyr hos en billigere Skrædder.

William syntes, de klædte deres Liv helt af, og at det "blev øde og bart som Væggene i Stuerne nu, da Malerierne var taget ned.

Han følte Fattigdommen som en Tomhed, og han vejede Stykke for Stykke, hvad den berøvede dem.

Men paa den anden Side fremhjalp den voksende Vis-

107

hed om, at de var fattige, og Forstaaelsen af, hvad dette vilde sige, den Følelses Vækst, der første Gang som en Anelse havde grebet ham den Morgen, han med Faderens Lig vendte hjem til Horsens og saá Søstrene paa Perronen. Hint Indtryk af Svaghed, som den Gang havde slaaet ham, holdt sig stadig og fødte hos ham en levende Attraa efter at støtte, at kunne hjælpe; og han saá, at det var hans Pligt at være stærk for at kunne det.

I Virkeligheden var Nina for Øjeblikket knækket: Opbruddet fra Hjemmet, saa at sige Udslettelsen af deres hele hidtidige Liv havde virket knugende paa hende. William bad Hr. Lund om at lade være foreløbig at sætte hende ind i Sagernes sande Stilling, og selve hendes Uvidenhed syntes at gøre hende svagere, ham stærkere.

For anden Gang stillet Ansigt til Ansigt med Virkeligheden saá han den nu paa en anden Maade: Virkeligheden var blevet ham noget, man maatte kæmpemed.

Saa skulde han rejse.

Det var blevet den sidste Aften. Alle tre Søskende havde i Mørkningen været oppe paa Kirkegaarden ved Gravene. Nu sad de i Kabinetet, der endnu stod som i gamle Dage. Nina kunde ikke taale, der skulde forandres noget ved det Værelse, før de var rejst. De havde drukket Theen ved Bordet i Hjørnet - "Moders Bord" - og nu sad de alle tavse, mens de stegte Æbler snurrede i Kakkellovnen.

En Gang imellem sagde en af dem et Par Ord, de andre svarede - alt i saadan en halv dæmpet, næsten højtidelig Tone. Saa tav de igen.

"Naar mon vi nu ses/' spurgte Nina.

"Til Sommer," sagde William. Og Sofie gav sig til at tælle paa Fingrene, hvor mange Maaneder der var til Sommer.

"Næsten syv Maaneder," sagde hun.

"De gaar rask/' sagde William, men han syntes selv,

108

det var en lang, lang Tid, hans Tanke slet ikke kunde gennemflyve. "Det er jo ingenting."

"Men til Jul," det var Nina, som talte.

"Nej, nej, til Jul - - det faar vi vist" - han vilde lige til at sige: ikke Raad til, men saa tav han og sagde lidt efter: "Ja maaske til Jul."

Og hver sank atter hen i sine Tanker ...

"Men jeg har ingen Sparebøsse i Aar," sagde saa Sofie. "Mon vi behøver at gi'e Præstens noget, Nina?"

"Det véd jeg ikke," sagde Nina og lidt efter med lavere Stemme, Graaden sad hende i Halsen: "naar vi ikke har noget -"

Sofie rejste sig op og gik hen over Gulvet, hun satte sig med dukkende Hoved i Krogen bag Kakkelovnen, og lidt efter hørte man hende pudse sin Næse i Lommetørklædet.

Saadan sad de noget.

"Du kunde gerne spille lidt, Nina," sagde William, "og synge en af Mo'rs Sange."

Nina gik hen til Klaveret, William listede over Gulvet hen til Sofie bag Kakkelovnen. Dér sad han med hende paa Skødet paa Skamlen, mens Nina sang.

Hun sad et Øjeblik med Hovedet i sine Hænder og Albuerne paa de hvide Taster, saa præluderede hun og sang:

Fuglen sit Øje lukker, Sætter sig trygt til Ro, Drømmer, mens Stormen sukker Hult om dens høje Bo.

Stormen lad den kun fnyse - Bølgen lad den kun gaa; Drømmenes Kyst den lyse Kan den dog aldrig naa.

Hun havde sunget det første Vers dæmpet men fast, men under det sidste Vers slog hendes Stemme over, og de sidste Toner kom som en stille Hvisken. Hun tog Lommetørklædet op og dækkede for sine Øjne. Der var nogle Minutter ganske stille, man hørte kun de tre Sø-

109

skendes sagte, undertrykte Graad. Saa rejste William sig og gik hen til Nina: Han tog Lommetørklædet fra hendes Øjne og kyssede hende.

Sofie lagde Hovedet i Søsterens Skød, og de sad længe uden at tale.

"Det er saa tungt," sagde Nina stille. Og lidt efter: "Imorgen har vi ikke mere noget Hjem."

Uvilkaarligt borede Sofie sit Hoved fast, saa fast, ned i hendes Skød, og William knugede hendes Haand :

"Nej," hviskede han.

Den næste Middag rejste William. Nina og Sofie stod paa Perronen med forgrædte Øjne, William bøjede sig frem og nikkede. Saa kørte Toget, han saá Ninas høje, sortklædte Skikkelse, hendes lange Slør flagrede i Vinden, han syntes, hun raabte noget ud i Stormen.

Toget svingede. De var borte.

Williams anden Klasses Billet gik kun til V. Dér købte han en ny til tredje Klasse. Og da han sad trykket op i et Hjørne af den haarde Træbænk med Frakken op om Ørene for Trækken, følte William Høg, at nu skulde han alene ud i den vide Verden og kæmpe.

Han var seksten Aar.

110